

Současné vědecko-výzkumné směřování katedry se orientuje zejména na dva okruhy, z nichž první je spojen s bádáním, které se týká **čtenářské gramotnosti ve vztahu k žákům ZŠ a SŠ**. Téma zahrnuje oblast rozvoje čtenářské gramotnosti a pregramotnosti žáků, čtenářskou gramotnost v oblasti digitálních médií, rozvoj čtenářských strategií apod. Druhý okruh zkoumání je spojen s **jazykovými a komunikačními kompetencemi žáků, zkoumáním jazyka dětí a mládeže v psané i mluvené podobě, se specifiky jejich elektronické komunikace, otázkami stimulace kognitivních a metakognitivních procesů při rozvíjení komunikativní kompetence** apod. Metodologicky jsou využívány kvantitativní i kvalitativní analýzy, případové studie i jiné adekvátní postupy, které se uplatňují při řešení projektů GA ČR, IGA, FRVŠ, MŠMT ČR aj.

Z grantů řešených v posledních letech uvedme především projekty Grantové agentury ČR **Výzkum recepce poezie u pubescentních a adolescentních čtenářů** (řešitel doc. J. Vala, 2011–2013) a **Prevence nebezpečných komunikačních praktik spojených s elektronickou komunikací pro pedagogy a nepedagogy** (řešitel dr. K. Kopecký, 2008–2009). Dále projekty ESF Příprava a realizace výukových materiálů pro podporu komunikační výchovy na ZŠ a víceletých gymnáziích (dr. M. Mlčoch, 2009–2012), Kurzy ICT ve výuce pro pedagogické pracovníky (doc. H. Marešová, 2010–2012) nebo E-SYNERGIE – vědeckovýzkumná síť pro rizika elektronické komunikace (dr. K. Kopecký, 2011–2014). V těchto i dalších projektech byli zapojeni nejen odborní pracovníci katedry, ale i mnozí studenti.

Obdobně se pracoviště uplatňuje také v rámci smluvního výzkumu a komerčních projektů, které dlouhodobě úspěšně realizuje Centrum PRVoK. Příkladem mohou být projekty Vývoj aplikace pro mobilní doteková zařízení (pro Policejní prezidium ČR, 2016), E-Bezpečí pro O2 – Dítě ve světě mobilních technologií (pro O2 Czech Republic, 2016) atd. Certifikované univerzitní pracoviště Centrum prevence rizikové virtuální komunikace (Centrum PRVoK) vzniklo v roce 2010 při katedře českého jazyka a literatury jako účelové fakultní zařízení, které se pod vedením dr. Kamila Kopeckého zaměřuje na problematiku rizikového chování spojeného s informačními a komunikačními technologiemi. Uskutečňuje vzdělávací, intervenční, informační a výzkumné aktivity, realizuje například národní projekt s názvem E-Bezpečí orientovaný na primární prevenci rizikového chování se zacílením na žáky ZŠ a SŠ i další skupiny občanů (rodiče, učitele, seniory). **V roce 2015 projekt E-Bezpečí zvítězil v národním kole Evropské ceny prevence kriminality**. Centrum úzce spolupracuje s Policií ČR, MŠMT ČR, MV ČR, Linkou bezpečí, firmami Seznam.cz, Google, O2, Vodafone, IBM aj.

Rozvoj vědy a výzkumu je spolu se stabilní kvalitou výuky prioritou katedry českého jazyka a literatury. Od svého vzniku katedra udržovala vědecké styky s obdobně zaměřenými pracovišti v Německu (Lipsko, Berlín), Rusku (Moskva, Petrohrad, Volgograd), Polsku (Varšava, Krakov). Po roce 1989 byla navázána spolupráce s dalšími vysokými školami a institucemi ve Slovinsku (Maribor), Rakousku (Vídeň), Polsku (Opole, Katowice, Vratislav) a na Slovensku (Banská Bystrica, Bratislava, Nitra, Prešov). V současné době jsou udržovány pravidelné kontakty prostřednictvím mobility Erasmus+, navazuje se tak na programy Erasmus, CEEPUS aj.

Mezi stálé aktivity patří účast členů na mezinárodních sympoziích a konferencích, kde se prezentují výsledky bádání a navazují kontakty pro další kooperaci. Z posledních let lze připomenout setkání odborníků ve Velké Británii, Irsku, Itálii, Řecku, Německu, Rakousku, Bulharsku, Turecku, Slovinsku, Polsku nebo na Slovensku. Tyto aktivity jsou pak obvykle

spojeny s publikačními výstupy, z nichž byly mnohé zařazeny do uznávaných databází vědeckých výsledků (WOS, SCOPUS aj.).

Také v ČR udržuje pracoviště úzké kontakty s univerzitami, úřady a institucemi (MŠMT a MK ČR, GA ČR, NUIV, AV ČR aj.). Členové katedry se účastní konferencí a workshopů, jsou členy odborných společností a sdružení (ČPdS, Česká sekce IBBY aj.), pracují v redakčních radách periodik, odborných komisích a porotách (např. Zlatá stuha, Magnesia Litera).

Vlastní uměleckou tvorbu lze v průběhu let spojit především se jmény doc. Z. Šišky (poezie), doc. F. Všetického (próza), dr. M. Mlčocha (próza) a doc. I. Fice (próza, esejistika).

V rámci podpory vědecko-výzkumné práce a odborných publikačních aktivit vzniklo při katedře na počátku roku 2012 elektronické periodikum Jazyk – Literatura – Komunikace. Recenzovaný časopis vychází pod vedením šéfredaktora doc. I. Fice s půlroční periodicitou a je koncipovaný jako strukturovaný soubor textů orientovaných na jazyková, literární, uměnovědná a obecně kulturní témata.

Více než dvacetiletou tradici má odborná konference s mezinárodní účastí Metody a formy práce ve výuce mateřského jazyka. Zaměřuje se na sledování aktuálních trendů v oblasti vzdělávání, především na výsledky aktuálních výzkumů a poznatků relevantních oborových didaktik. Řada dalších specificky zaměřených konferencí byla organizována také v rámci grantů a projektů, které se na pracovišti řešily (např. k výuce mediální výchovy, k rizikům internetové komunikace nebo k využití ICT technologií ve výuce).

Pořádaných akcí se pravidelně účastní i mnozí učitelé z praxe, což je výsledkem dobré spolupráce mezi katedrou a školami nejen na Olomoucku. Součinnost je prověřována i během pedagogických praxí studentů a posilována při každoročních setkáních členů katedry s pedagogy z praxe, která mají díky dr. Polákovi již 20 let neformální charakter a umožňují předávání zkušeností i absolvování praktických workshopů nebo tematických přednášek.

Pro studenty i širší veřejnost pořádá katedra oblíbené besedy s významnými osobnostmi ze sféry kulturního a vědeckého života. Mezi hosty patřili v průběhu let například I. Kraus, M. Viewegh, M. Stöhr, T. Reichl, I. M. Jirous, D. Hrbek, O. Hausenblas, T. Houška, E. Kriseová, V. Janota, M. Ohnisko, V. H. Krchovský aj. Jako hosté jsou zváni i mladí autoři a současné absolventi katedry (M. Veselá Jirousová, J. Spěváček aj.).

Kontakty s bývalými studenty se pracoviště snaží udržovat. Je potěšující, když se absolventi vrací a lze sledovat jejich úspěšné uplatnění ve společnosti. Kvalitní vzdělání jim otvírá cestu nejen do sféry školství, ale také do médií, kultury, státní správy nebo podnikatelské oblasti. Se stávajícími studenty se učitelé každoročně setkávají při neformálních příležitostech, jakými jsou tematické exkurze (garantem je dr. Sladová), ale především u příležitosti předvánoční besídky spojené s hudebně-dramatickým programem.

Katedra českého jazyka a literatury vždy disponovala odborníky, kteří se stali zárukou kvalitní pedagogické i vědeckovýzkumné úrovně pracoviště. V uplynulých letech se na práci katedry podíleli např. doc. PhDr. Eva Doupalová, CSc. (teorie vyučování ČJL), doc. PhDr. Miroslav Kala, CSc. (teorie vyučování ČJL), doc. PhDr. Miroslav Krbec, CSc. (jazykověda), doc. PhDr. Milena Krobotová, CSc. (jazykověda), doc. PhDr. Naděžda Lupínková, CSc. (literární věda), doc. PhDr. Milada Písková, CSc. (literární věda), doc. PhDr. Zbyněk Šiška, CSc. (jazykověda), doc. PhDr. František Všetický, CSc. (literární věda), doc. PhDr. Marie Zouharová, PhD.

(jazykověda). Jazykovědnými disciplínami se dále zabývali například PhDr. Miloslav Doupal, PhDr. Helena Jodasová, Ph.D., PhDr. Josef Kolařík, CSc., PhDr. Zdeněk Kovalčík, CSc., PhDr. Květoslava Musilová, Dr., Mgr. Miloš Mlčoch, Ph.D., literární vědou pak PhDr. Petr Hanuška, Ph.D., nebo Mgr. Jan Slavotínek, Ph.D., didaktice ČJL se věnovaly Mgr. Blanka Rozehnalová, Ph.D., PaedDr. Ivona Večeřová, PhDr., Věra Fialová nebo Mgr. Jana Bartoňová. Někteří z bývalých členů jsou v pracovním kontaktu s katedrou i dnes formou externí spolupráce (doc. PhDr. Karel Komárek, Ph.D., vyučuje historickou mluvnici apod.). Na rozvoji pracoviště se však v průběhu let podílela i řada dalších odborníků, kteří na tomto místě nejsou podrobněji připomenuti vzhledem k omezenému rozsahu textu.

Z odborné činnosti bývalých členů katedry jmenujme alespoň podíl doc. Krbce na edici prací J. Dobrovského, účast doc. Lupínkové na edici díla J. A. Komenského, literární monografie doc. F. Všetíčky, morfematický slovník doc. Šišky, práce doc. Krobotové z oblasti morfologie a stylistiky, monografii doc. M. Zouharové o syntaxi apod. Úspěšně obhájeno bylo mnoho grantů a projektů, řada publikací symbolicky spojuje bývalé členy katedry se stávajícími pracovníky a současně dokládá úzkou spolupráci s dalšími vysokoškolskými subjekty. Příkladem je spoluúčast na projektu vydání Slovníku autorů literatury pro děti a mládež 1 – zahraniční autoři, který předznamenal řadu dalších prací připravených pod vedením doc. Řeřichové v rámci zkoumání intencionální literatury pro děti a mládež.

Na historii pracoviště navazují současní členové KČJL svou tvůrčí prací, která zahrnuje náročné vědecko-výzkumné a pedagogické úkoly. Následující přehled přibližuje aktuální personální obsazení pracoviště a odbornou specializaci členů katedry.